

Halveringstykkelser for radioaktiv stråling

Formål

At vise at der for radioaktiv stråling gælder at intensiteten aftager eksponentielt med den længde den passerer i et medium.
At bestemme halveringstykkelser for β - og γ -stråling i hhv. aluminium og bly.
At bestemme rækkevidden af α -stråling i forskellige medier.

Fremgangsmåde

Lav en tegning af opstillingen.
Indstil tælleren på 60 sekunder.

α -stråling

Mål baggrundsstrålingen dvs. talletallet i et interval på 60 sekunder uden noget radioaktivt materiale i nærheden.
Mål nu på α -kilden i samme tidsinterval.
Foretag mindst to målinger, men nu med fx

- 1) En blyplade eller
- 2) En aluminiumsplade eller
- 3) Et stykke A4-papir eller
- 4) En glasplade

indsat mellem GM-røret og α -kilden.

Udfyld skemaet nedenfor

α -kildens navn: _____

Talletal uden medium: _____

	Talletal	Relativ dæmpning
Baggrundsstråling		* * * * *
Uden medium		
1 Alu-plade		
1 blyplade		
1 stk A4-papir		
Glasplade		

Eksempel

Hvis dit talletal uden medium fx er 1312, men kun 418 når blypladen er sat imellem, er den relative dæmpning

$$\frac{1312 - 418}{1312} \cdot 100\% \approx 68,1\%$$

β-stråling

Mål tykkelsen af de tynde aluminiumsplader.
 Indstil tælleren på 60 sekunder.
 Mål talletallet uden nogen radioaktiv kilde i nærheden. (baggrundsstrålingen)
 Mål nu på β-kilden uden at noget er placeret mellem GM-rør og kilde.
 Foretag målinger med hhv. 1, 2, 3 og 4 plader indsat.
 Resultaterne indføres i skemaet nedenfor.

β-kildens navn: _____

Talletal for baggrundsstråling: _____

Talletal uden medium: _____

Aluminiumspladens tykkelse: _____

Antal alu-plader	1	2	3	4
Talletal				
Korr. talletal				

Indtegn værdierne i et enkeltlogaritmisk koordinatsystem med antal aluminiumsplader ud ad x-aksen og det korrigerede talletal op ad y-aksen.
Lad 2 cm være enheden på x-aksen.
Aflæs halveringstykkelsen.

γ-stråling

Mål tykkelsen af blypladerne.
Indstil tælleren på 60 sekunder.
Mål talletallet uden nogen radioaktiv kilde i nærheden. (baggrundsstrålingen)
Mål nu på γ-kilden uden at noget er placeret mellem GM-rør og kilde.
Foretag målinger med hhv. 1,2,3,4,5,6,7,8 og 9 plader indsat.
Resultaterne indsættes i skemaet nedenfor.

γ-kildens navn: _____

Talletal for baggrundsstråling: _____

Talletal uden medium: _____

Blypladernes tykkelse: _____

Antal bly-plader	0	1	2	3	4
Talletal					
Korr. talletal					

Antal bly- plader	5	6	7	8	9
Talletal					
Korr. talletal					

Indtegn værdierne i et enkeltlogaritmisk koordinatsystem med antal blyplader ud ad x-aksen og det korrigerede talletal op ad y-aksen.
Aflæs halveringstykkelserne.

